

การศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบการออมของครัวเรือนในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของรายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนในประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ในช่วงก่อนและหลังเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ได้ใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในประเทศไทย ซึ่งจัดเก็บโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2537 และปี 2547 นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยวิธีสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) และประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ โดยวิธี OLS (Ordinary Least Squares) รวมทั้งได้ทำการทดสอบความแตกต่างของการออมของครัวเรือนระหว่างก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ในปี 2547 ซึ่งเป็นช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ครัวเรือนในทุกภูมิภาคมีแนวโน้มของรายได้ รายจ่าย และเงินออม และสัดส่วนเงินออมต่อรายได้ของครัวเรือน โดยรวมสูงขึ้นจากปี 2537 ซึ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ รวมทั้งครัวเรือนในเขตเทศบาลจะมีรายได้และเงินออมสูงกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเงินออมของครัวเรือนโดยจำแนกตามชั้นของรายได้ พบว่า ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในชั้นที่สูงกว่าจะมีความสามารถในการออมเงินมากกว่า กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาท จะมีสัดส่วนของเงินออมต่อรายได้ของครัวเรือนในปี 2547 สูงขึ้นจากปี 2537 มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่อยู่ในชั้นรายได้อื่นๆ

เมื่อพิจารณาถึง ค่า MPS และค่า APS พบว่า ค่า MPS ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า APS ทุกกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน พบว่า รายได้ของครัวเรือน และขนาดของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในทุกภูมิภาคทั้งในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยที่เงินออมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ของครัวเรือนแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดของครัวเรือน สำหรับอายุของหัวหน้าครัวเรือนพบว่าไม่ได้เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในภาคกลางแต่อย่างใดไม่ว่าจะเป็นในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ในขณะที่จำนวนผู้รับเงินรายได้ไม่มีความสำคัญต่อการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่อย่างใด

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของการออมของครัวเรือนระหว่างก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการออมที่เปลี่ยนแปลงไปของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเฉพาะในเขตเทศบาล ภาคกลางทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ภาคเหนือทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และภาคใต้ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล แต่ไม่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนอกเขตเทศบาล

The main objective of this study is to analyze the income and savings of household sector in Thailand before and after the economic crisis, using the household socio economic survey data collected by the National Statistical Office in 1994 and 2004. The multiple regression analysis technique was employed to analyze the saving behavior of the households.

The results of the study revealed that household's income, expenditure and saving in the year 2004, the period after economic crisis increased when compared with 1994, the period before the crisis. Household saving in metropolitan area was higher than that of households in non-metropolitan area. By income level, the households whose income range of 20,001-30,000 baht per month had highest saving-income ratio.

The computed Marginal Propensity to Save (MPS) of an average household was higher than The Average Propensity to Save (APS) for all income groups. Factors significantly affecting household saving in all income groups included the household income and family size.

Results of Chow Test on the difference of the saving equations before and after the economic crisis, indicated that the crisis had caused a change in household saving behavior only in Bangkok Metropolitan area; while in all other regions of the country, the crisis had significant effect on changes in household saving behavior in both metropolitan and non-metropolitan areas.